СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XIV. Ню Йорк. Четвер, 20-го Грудня, 1906. Число 49. — Vol. XIV. New York, N. Y. Thursday, December 20, 1906. No. 49.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Новембер 1906.

За померших членів, їх жінок і за случай калїцтва:

Відд. 126. Михаїл Ґрадош, умер 19-го Октобра, 1906 року	1000 дол.
Відд. 48. Алексий Вовняк, умер 16-го Новембра, 1906	1000
Відд. 6. Михаїл Маркус, умер 6-го Новембра 1906	1000
Відд. 130, Юлїя, жена Михаїла Терлецкого, умерла 5-го Октобра, 1906	400
Відд. 58. Фенна, жена Івана Ґудзан, умерла 8 го Октобра, 1906	400
Відд. 104. Мария, жена Михаїла Білецкого, умерла 15-го Новембра, 1906	400
Відд. 46. Веронїка, жена Івата Чабали, умерла 1906	400
Відд. 31. Андрей Ковач, за трату зору ока	200
Разом	4800.00
Платня головних урядників за Окт.	155.00
Адмінїстрація „Союза“ за Октобер	125.13
Весь розхід виносить	5080.13

Розмет платить 6.259 членів записаних на цїле посмертне і 542 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Фонд Бідних по 1 цнт.

Разом платить: член на цїле посмертне 92 цнт. а на половину посмертного 53 цнт.

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

В місяцю Новембрі при ступили до Р. Н. Союза 401 членів. Слава!

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Грудень.

20	Ч.	Амвросия еп.
21	П.	Патапія, Пр. З.
22	С.	Неп. З. Пр. Б.
23	Н.	29. Міни Єрм.
24	П.	Даниїла стовп.
25	В.	Спиридіона еп.
26	С.	Евгенія, Ореста

О. Ст. Макар з Мікіспорт, Па., обняв парохію в Ансонії, Конн. Єго теперішна адреса: 11 May Str. Ansonia, Conn.

Дві зворотні підмоги з фонду о. А. Бончевского (що помер в Ансонії) кожду по 220.26 кор. надав Видїл Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові п. Миколї Бажалукови студентови університету у Львові і п. Ярославови Федюкови, студ. університету у Відни.

Президент Рузвелт одержав в сім році нагороду Нобля в сумі 40.000 дол. Нобель се норвежский мілїонер, який цїлий свій маєток записав на всеґлюдскі цїли. І от тепер спіткала ся почесть і президента амер. републики за привернене мира між Росією а Японом. Нагороду свою жертвував президент на утворене такої інституції, якаб посередничила в залагоджуваню і нормованю відносин працї до капіталу.

Майже у всїх стейтах обовязує закон осьмогодинного дня працї при державних роботах. Суди досить остро наглядають над примїненем сего закона в практицї. Прокураторія в Портленд оскаржила компанію Кастерн Дреджінґ, якій поручено рядові роботи, о переступ закона. Другий случай трапив ся в Сінсінатї. Судія Томпсон засудив компанію Шерідан-Кірк за подібну провину на 500 дол. кари. В обох випадках оскаржені зголосили рекурс.

Із всїх усюдів Америки доходять слухи про старання зарядження епідемії линчованя. Епідемія ся що раз то більше зростає і має свої жертви так у білих як і чорних горожан Америки. Після погляду през. Рузвелта такі випадки належить уважати за звичайний морд і яко такий карати. Справедливість вимагає, щоби карано всякий злочин, але в формі правній, а не дикою і непогамованою ненавистію товпи.

Після річного звіту ґенерального референта Г. Т. Гаріса, виносили кошта удержаня воєнних кораблїв амер. републики за послїдний рік 19,604,749. Будова нових кораблїв коштувала 31,764.556 а кошта направи 5.550 309. На удержане мілїції морскої видано 262.034. Матрози зложили ощадности на 636.980, а виплачено їм 734.067.

З щойно опублікованого звіту палати гандльової довідуємось про справу виплати сум, на які були обезпечені реальности, знищені пожежою і трясенем землї в Сан Франціско. Простір захоплений пожежою виносить 3000 акрів або 4.7 квадратових миль; на ньому було 25.000 будинків на 520 блоках. Сума асекураційна виносить 235 мілїонів, сама шкода оціне на на 350 мілїонів, отже 70 процент шкоди покриють асекурації, які вже виплатили більшу частину. Нїмцї асекурувались в своїх товариствах в Гамбурґу. Одначе товариства асек. зволїкають з виплатою асекурованих сум, тому інтересовані вислали своїх делеґатів до Гамбурґа, щоби справу остаточно якось полагодити.

Остров, на якому живуть Японцї, стає чим раз тїснїйший для сильної і скоро розвиваючої ся нації і проворні „сини сонця“ розлазять ся, чи там еміґрують в чужу сторононьку а головно в Америку. Передусім зароїлись від них провінції західні, бож дорога їх з заходу через океан спокійний концентрує ся в Сан Франціско, столицї Калїфорнії. Тут їх найбільше, а їх конкуренція яко дешевих робітників дала почин до непорозуміня японьско американьского.

Розпочалось сим, що власти калїфорнійского стейту заборонили японьским дїтям ходити до амер. школи. Факт сей заворушив японьских дипльоматів і ходила вже верзія американьско-японьскої війни. Справа була дїйсно поважна, і хто зна якби була закінчилась, якби президент Рузвелт не вмішав ся був в справу і не вигнав мари сеї „за десяті гори, за десяті ріки“.

Місто Кліфтон в Арізонї впало жертвою повенї. Серед півночи вода перервала греблю і з великою силою і скорістю заляла місто. По дорозї струя знищила кільканайцять будинків і вінрень, а з людий утопилось чотирнайцять осіб, з яких віднайдено доси два трупи. Сотки людий остались без даху та ледви втїкли з житем в поблизькі гори. На щасте уратовано тільки средств до житя, що вистарчить уратованим поки не поправлять желїзничого тору, і не ввійдуть сим способом в стичність з прочим сьвітом.

Четверо дїтий двох вдів-зарібниць в Вестфілд згинуло в огни, коли тим часом мами їх працювали на хлїб насущний недалеко від своєї домівки. Обидві втратили своїх мужів минувшого року і після першого нещастя жили разом, щоб відтак пережити в купі еще більшу траґедию. Бідні вдови задля кусника хлїба не могли доглядати своїх дїтий, а спромогчись на няньку можуть хиба заможнїйші. І хто сьому винен?

Робітник Говард, який в послїдних десять роках випивав денно дві кварти горівки, заложив ся з своїм кумпаном, що випє 15 шклянок горівки одним духом. Говард додержав закладу, одначе на другу днину знайдено його неживого.

Маленька дївчинка Рурке увільнила свого батька, який був сказаний на вісїм лїт тяжкої вязницї, від кари в сей спосіб, що з жалю за батьком дївча написало розпучливий лист до ґовернера, під впливом котрого ґовернер дарував кару батькови бідної дївчинки. Се дїялось недалеко Ню Йорку.

В Бориславі, в Галичинї вибухнули ґази під помешканем директора копалень нафтових, а жертвою упав будинок враз з родиною директора.

В Кракові арештовано урядника почтового Ґостковского за крадїж ріжних річий і готових гроший присиланих головно з Америки. З віднайдених у нього листів виявило ся, що богато людий посилає доляри в листах, які відтак пропадають завдяки „солїдности“ галицких урядів почтових.

Зараз таки першого тижня, як лише нарукували рекрути, знайшла в Перемишли в Галичинї два випадки самовбийства. І так один рекрут, якого призначили до артилерії, кинув ся під колеса поїзду, другий від провянтових магазинів повісив ся. Так вже в першім тижни дала ся їм в знаки військова служба, що воліли житє собі відобрати, ніж дальше її терпіти.

Професор рільничої школи в Норвеґії др. Ганштер винайшов нову, здорову і дешеву поживу для людий. Є се звичайний лїсний мох. Узбиранний мох належить висушити а відтак можна его мілко змолоти і змішати зі звичайною мукою. Хлїб упечений в такої мішанини є не лиш смачний але що найголовнїйше дуже поживний. Та ба! Лїси в Галичинї в паньских руках, пань самі моху не потребують, але мужикови зась до паньского моху.

З Берлїна наспіла вістка, що розвязано парлямент нїмецкий з причини опозиції більшости палати проти кольонїяльної полїтики правительства. Значить ся, воля народу нїмецкого есть маловажною супроти забаганок одної особи. Надія, що і в австрийскім парляментї вибранім на основі нового права виборчого змінить ся полїтика на користь загалу населеня.

В Прусах страшно гнете пруський уряд польский нарід, оттак як польскі пани та їх уряд гнетуть руський нарід в Галичинї. Польский нарід сьміло боронить ся і не уступає. Як гідна поливу тота війна ось найкрасший примір. Майже від місяця страйкує 80 тисяч польских дїтей в школах за те, що уряд пруський не дозволяє їм вчити сь релїґії на рідній мові а тільки на нїмецкій. Такого страйку ще не затямили люди. Примір сей гідний до наслїдованя нашим руським дїтям в Галичинї.

В Віттен (Нїмеччина) настала страшна експльозія материї вибухової (робориту) в одній фабрицї і знищила цїле місточко. Понад тисяч трупів і тяжко ранених.

В Римі незвісна рука підложила бомбу під оден престол в церкві сьв. Петра, та кромі сего престола ніяких більших знищень.

Corierre della Sera доносить, що на одній з італїяньских зелїзниць пропало сїмдесять ваґонів. Нїхто не знає, де вони подїли ся. Власти розіслали стежні листи за утїкшими ваґонами, обіцюючи по 20 франків знахідного за кождий вкрадений ваґон. Зовсїм як з російскими торпедовцями або славним кораблем „Матильда“, що по російско-японьскій війнї пропав з Владивостока без слїду.

Зухвалим розбоям в Росії нема кінця а до найсензаційнїйших по обрабованю свого часу банку в Москві належить безпереч но обрабоване корабля „Царевич“ на Чорнім мори. Про сю подію доносять з Потї, російскої кріпости над Чорним морем: В ночи дня 2-го с. м. на пароходї „Царевич“, котрий плив із Сухум до Очемчірі, 25 узброєних людий, котрі всїли по дорозї в ріжних місцях, допустило ся рабунку. Они загнали подорожних і залогу до третої кляси, обсадили всї виходи і зрабували 12.000 рублів. Подорожні першої кляси хотїли ставити опір і почали стріляти, але розбишаки завізвали капітана, щоби тим подорожним заказав стріляти, бо в противнім случаю будуть змушені розстріляти зловлених закладників: двох помічників капітана і чотирох моряків. Відтак зажадали шалюпи, котрою мали їх відвезти на беріг закладники. Розбишаки дали тим морякам, коли їх відвезли на беріг, по 10 рублів.

На приказ чернигівского ґубернатора ніжевьска земска управа усунула з посади бувшого посла Я. Гужовского, що був доси земским асекураційним аґентом. Особливо напосїло ся правительство на бувших послів з Курщини, двох з них (Меркулов і Шапошников сидять в тюрмі, двох десь ховаєть ся, бо їм грозить арештоване (Соломко і Ширков); двох, що були учителями в земских школах, власти скинули з посади, і вони тепер бідують. Инші бувші посли також живуть в непевности, бо полїція слїдить за ними і що хвилини вони сподївають ся арештованя. Населене тим страшно обурене. Полтавский ґубернатор приказав ґуберньскій земскій управі виключити із спису земских гласних б. послів А. Яснопольского та П. Чижевского, бо прокураторія віддає їх до суду за те, що підписали ся на виборскій відозві.

Величезні мальверзації викрото в державних лїсах в Зеленіи. надвірнянського повіта. Виновниками є Жиди, підприємцї вирубу деревостану. Комісія, виделеґована дирекцією домен і лїсів, викрила величезні надужитя і мальверзації. Як великі мусять бути надужитя сьвідчить факт, що оден з виновників хотїв зложити 80.000 к. кавцийї, щоби тільки не замкнули его до слїдчого арешту. Арештовано доси кількох Жидів. В справу є вмішаних кількох лїсничих.

Справоздане касове

„Рус. Нар. Союза" за місяць Октобер 1906 р.

Число Відділу	Назва Братств	Розмет	За діти	Вступне, грам. і и.
1	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Андрея	225.73		1.70
2	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Дим.	34.03		
3	Olyphant, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	160.72	8.00	33.55
4	Jersey City, N. J., М. Р. Н. С.	75.20	6.50	
5	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. П. і П	51.46	.30	
6	Brownsville, Pa., Бр. сьв. П. і П.	94.78		14.40
7	McAdoo, Pa., Бр. Пр. Богород	104.73	4.05	1.00
8	Elmira, N. Y., Бр. сьв. Михаїла	29.01	6.42	
9	St. Clair, Pa., Бр. Пр. Богород.	29.24	4.00	.94
10	Ansonia, Conn., Бр. П. і П.	62.21	4.28	.85
11	Waterbury, Conn., М. Р. Н. С.	17.09	.50	
12	Yonkers, N. Y., М. Р. Н. С.	46.10	2.50	
13	Troy, N. Y., Бр. сьв. О. Ник.	33.35	1.17	
14	St. Louis, Mo., Бр. сьв. Мих.	53.49	3.60	2.81
15	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хр.			
16	Lansford, Pa., Бр. Пр. Богород	155.85	5.25	12.03
17	West Pawlet, Vt., Бр. Пр. Бог.	9.84		
18	Seymour, Conn., Бр. сьв. Ів. Хр.	18.07	2.25	.75
19	Priceburg, Pa., Бр. сьв. Василія	47.42	10.70	2.43
20	Jessup, Pa., Бр. сьв. П. і П.	51.08	2.50	.22
21	Mayfield, Pa., Бр. сьв. Кир. і М.	16.26	.58	
22	Manown, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	14.94		
23	Homestead, Pa., Бр. сьв. Мих.	49.70		4.25
24	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Йосифа	19.58	1.00	
25	Trauger, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрес.	49.38		
26	Belle Vernon, Pa., Бр. Пр. Бог.	31.54	.50	
27	Glen Lyon, Pa., Бр. сьв. П. і П	34.48	2.85	
28	Mahanoy Plane, Pa., Бр. сьв. Ілії	66.39	.50	4.00
29	Rhone, Pa., Бр. сьв. Спаса	14.94	3.50	
30	Breslau, Pa., Бр. сьв. Андрея	46.48	4.75	2.39
31	Eleanor, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.	31.54		.50
32	Trauger, Pa., Бр. сьв. П. і П.	76.36	1.25	12.44
33	Northampton, Pa., Бр. Пр. Бог.	198.10	19.40	2.53
34	Old Forge, Pa., М. Р. Н. С.	5.81		
35	Whitney, Pa., Бр. Трех Сьвят.	32.37	1.00	1.28
36	Scottdale, Pa., Бр. сьв. І. Хр.	36.52	2.15	3.43
37	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Ник.	26.56	4.05	16.39
38	Auburn, N. Y., Бр. сьв. Ник.	53.27	1.00	3.50
39	Syracuse, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	35.99	.75	
40	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ілії.	104.99	2.00	1.14
41	Westmoreland City, Pa., сьв. Мих.	132.52		6.92
42	Passaic, N. J., Бр. сьв. О. Ник.	49.61	5.70	7.20
43	Simpson, Pa., Бр. сьв. Василія	20.75	1.50	.87
44	Mt. Carmel, Pa., Сестр. Пр. Бог.	5.81		
45	Philadelphia, Pa., Тов. „Любов"	27.65	1.75	1.10
46	Plymouth, Pa., Бр. сьв. П. і П.	118.69	7.37	8.25
47	Ambridge, Pa., Бр. сьв. П. і П.	34.03		1.04
48	McKeesport, Pa., Бр. сьв. І. Хр.	109.14	2.75	7.86
49	Powhatan, W. Va., Бр. Пр. Бог.	13.28	.25	
50	Desloge, Mo., Бр. сьв. І. Пр.			10.22
51	Yatesboro, Pa., Бр. сьв. Мих.	14.60		
52	Holyoke, Mass., Бр. сьв. Ів. Хр.	25.88		8.16
53	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	218.30	6.45	44.50
54	Terryville, Conn., Бр. сьв. Мих.	10.11		.39
55	Carnegie, Pa., Бр. сьв. П. і П.	91.26	2.75	7.40
56	Allegheny, Pa., Бр. Пр. Богор.	56.93		8.74
57	Cohoes, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	14.11		
58	Ramey, Pa., Бр. сьв. Волод.	59.42		
59	Everson, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	10.79	.25	1.64
60	Baltimore, Md., Бр. сьв. Анни	4.90	2.75	.50
61	Dunlo, Pa., Бр. сьв. П. і П.	50.63	.50	3.62
62	Monessen, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	56.93	1.75	2.53
63	Ford City, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	55.61	1.25	5.75
64	Gradatim, Pa., М. Р. Н. С.	6.62		
65	Elizabeth, N. J., Бр. сьв. Волод	22.90		
66	New York, N. Y., Бр. сьв. Анд.	19.69	.50	
67	Butler, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.	82.22		13.61
68	Ansonia, Conn., М. Р. Н. С.	18.75	1.56	
69	New York, N. Y., Тов. „Зоря"	22.56	.50	6.17
70	Jersey City, N. J., Клюб Пост.	26.14	1.65	4.02
71	Franklin Furnace, N. J., М.Р.Н.С.	10.79	.50	
72	Alden Sta., Pa., Бр. сьв. Вол.	24.90	2.75	6.20
73	Providence, R. I., Бр. Кн. Дан.	7.28	.95	
74	Granville, N. Y., Бр. сьв. Юрія	18.91		2.09
75	Mt Carmel, Pa., Бр. сьв. Вол.	23.24	.75	
76	Newark, N. J., Бр. сьв. Ів Хр.	14.86		
77	Yorkville, O., Бр. сьв. Стефана	16.75		4.17
78	Minersville, Pa., Бр. сьв. Ник.	101.26		3.23
79	Meyersdale, Pa., Бр. сьв. Юрія	6.30		
80	Pleasant Valley, Pa., Бр. сьв. Мих.	28.72		
81	Baltimore, Md., Бр. сьв. П. і П	38.18	1.25	
82	New Alexandria, Pa., сьв. П. і П	57.74		14.50
83	Carnegie, Pa., Сестр. сьв. Любви	10.56	1.50	3.90
84	Canonsburg, Pa., Бр. сьв. Мих.	39.01		.18
85	Hazleton, Pa., Бр. сьв. Михаїла	78.51	2.25	2.25
86	Olyphant, Pa., Бр. Пр. Богор.	26.56		11.18
87	Lancaster, N. Y., Бр. сьв. Вас.	12.45	1.90	
88	Cross Fork, Pa., Бр. сьв. Вас.	10.90	.75	.50
89	Simpson, Pa., Бр. сьв. Мих.	14.11		
90	Centralia, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	5.96	.50	.60
91	McKees Rocks, Pa., сьв. Дим.	34.74	.25	11.23
92	Taylor, Pa., Бр. сьв. О. Ник	52.85		5.34
94	New Britain, Conn., сьв. Тройці	8.71		42.83
95	Beaver Meadows, Pa., сьв. Мих.	27.39		
96	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.			
97	Marion Heights, Pa., сьв. Ник.	5.81	1.00	
98	Shenandoah, Pa., М. Р. Н. С.	19.09	2.25	3.00
99	Wilkes Barre, Pa., сьв. О. Ник	16.60		11.49
100	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ольги	8.60		
101	Canonsburg, Pa., Бр. Пр. Бог.	5.39		
102	Cleveland, O., Бр. сьв. П. і П.	41.50		3.00
103	Export, Pa. Бр. сьв. О. Николая	38.93		6.50
104	Perth Amboy, N. J., сьв. О. Ник.	60.00	4.00	2.25
105	Wilmington, Del., Бр. сьв. Мих.	10.11		
106	Chicago, Ill., Товар. Русинів	15.92		1.20
107	Sayre, Pa., Бр. Пр. Богородиці	29.05	1.00	
108	New York, N. Y., Бр. сьв. Вол.	32.13	.50	5.40
109	Ellsworth, Pa., Бр. сьв. Мих.	25.39	.25	
110	Loetsdale, Pa., Бр. сьв. П. і П	13.28		
111	Allegheny, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	25.75		
113	New Florence, Pa., Бр. сьв. Вас.	24.90		2.06
114	Dunmore, Pa., Бр. сьв. П. і П.	23.68		.54
115	New Philadelphia, Pa., сьв. Мих.	24.90		
116	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Мих.	15.05	.25	
117	New York, N. Y., Тов. „Січ"	10.79		3.21
118	Pittsburg, Pa., Сестр. Пр. Богор.	5.58		
119	Latrobe, Pa., Бр. сьв. Михаїла	24.90		
120	Spangler, Pa., Бр. Пр. Богор.	26.56	1.00	.74
121	Trenton, N. J., Бр. сьв. Ів. Хр.	97.94	3.10	14.82
122	Trenton, N. J., Бр. Пр. Богор.	7.47		1.10
123	Scranton, Pa., Бр. Пр. Богор.	44.59		.35
124	Ormrod, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	31.99		4.42
125	Laquin, Pa., Бр. Арх. Михаїла	7.47		
126	Beaverdale, Pa., Бр. сьв. Мих.	26.56		3.00
127	Buffalo, N. Y., Бр. сь. О. Ник.	13.28	.25	2.24
128	Lorain, O., Бр. сьв. Андрея	13.28		
129	Sykesville, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	27.23	.75	5.42
130	Pittsburg, Pa., сьв. Фльора і Лав.	18.33		.64
131	Buffalo, N. Y., Тов. „Заок. Укр".	12.45	.75	
132	McKeesport, Pa., Тов. „Зап Січ"	22.90	1.25	.50
133	Newark, N. J., Бр. сьв. О. Ник.	10.60		8.24
134	Ernest, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	22.41		5.31
135	Smoke Run, Pa., Бр. сьв. Георгія	14.94		.58
136	Carnegie, Pa., Товариство „Січ"	13.58		10.25
137	West Seneca, N. Y., сьв. Георгія	9.13		
138	Philadelphia, Pa., Тов. Ів. Наум	12.52		
139	Oil City, Pa., Бр. Пр. Богор.	29.05		9.00
140	Youngstown, O., Бр. сьв. Мих.	14.94	.50	
141	Little Falls, N. Y. Бр. сьв. Ник.	12.94		14.45
142	Vandergrift, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	15.77		3.64
143	Windber, Pa., Бр. сьв. Димитрія	22.41		
144	New York, N.Y., Тов. Тисмениця			36.48
146	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. П. і П.			27.60
	Прихід за Октобер б. р. е	5,200.80	176.73	568.65

За Септембер дісилали розмет:

17 West Pawlet, Vt., Бр. Пр. Богор. 9 10

Разом прихід за Октобер з розмету е	5,209.90	
За діти	176.73	
За вступ, грам., відзн. і т. д.	568.65	
Загальний прихід за місяць Октобер е		5,955.28

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п. Теодорі Добошу, Ню Флоренс, Па.	564.28
„ „ „ „ Гн. Осадец, Гейзлтон, Па.	553.75
„ „ „ „ Романі Гетман, Ню Йорк, Н. Й.	26.00
„ „ „ „ Андрею Биреш, Плимавт, Па.	146.00
„ „ „ „ Василю Йоди, Травґер, Па.	15.00
„ „ „ „ Юрію Гочак, Ню Флоренс, Па.	1,000.00
„ „ „ „ Петрі Фусяк, Джерзі Ситі, Н. Дж.	1,000.00
„ „ „ „ Анні Гомик, Джерзі Ситі, Н. Дж.	400 00
„ „ „ „ Анні Гринишин, Мікиспорт, Па.	300.00
„ „ „ „ Людвиці Лошеґа, Ню Александрія, Па.	400.00
„ „ „ „ Анні Венцко, Сеймур, Кон.	400.00
Запомога для Василя Данчак, Алден Стейшн, Па. за утрату ноги	200 00
„ „ Андрея Звіржиньского, Алден Стейшн, Па. за утрату ноги	200.00
„ „ Андрея Сивик, Лятроб, Па. за нездіб. до праці	100.00
„ „ Івана Фецко, Донмор, Па. друга часть за око	100.00
„ „ Аладара Киздени, Травґер, Па. за утрату руки	200 00
„ „ Михайла Лазорчика, Ню Александрія, Па. за утрату ноги	200.00
Сирітска часть по бл. п. Павлї Колодійчик, Алеґені, Па.	300.00
Похор. кошта з сир. части по Стеф. Мигалик, Пітсбурґ, Па.	88.00
За відзнаки для Р. Н. Союза	400.00
Орґан „Союза" за Октобер	656.00
Платня Головн. Уряду	155.00
Адміністрація Р. Н. Союза	136.64
Разом розхід за Октобер есть	7,540.67

Зіставлене:

Прихід за Октобер есть	5,955.28
Готівка з кінцем Септембра була	26,343 83
Весь прихід есть	32,299.11
Розхід за Октобер есть	7,540.67
Готівка з кінцем Новембра за Октобер	24,758.44
З того Сирітский Фонд виносить	17,332.78
Фонд резервовий	1,656 37
Фонд народний	192.73
Фонд бідних	192.73
Фонд розпорядимий	5,383.83
Разом	24,758.44

А. Шаршон, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр.*

К. Кирчів, гол. предсід.

В місяцю Новембрі 1906 року приступило до Р. Н. Союза 401 членів.

— —

Братство сьв. Тройці з New Brittain, Conn. злучило ся з відділом 94. Р. Н. Союза.

Цап Іван
Шпирка Ілько
Мазур Осиф
Фальта Михайло
Мадей Теодор
Ганувяк Семан
Билас Теодор
Роман Іван
Роман Теодор
Кравец Іван
Маслюх Осиф
Уліяр Іван
Мирас Антін
Бала Юрій
Мельник Стефан
Карбовник Михайло
Карбовник Антін
Вавчишин Теодор
Кухарик Стефан
Кравец Михайло
Карбовник Михайло
Присташ Петро
Вовк Михайло
Галайцьо Антін
Бранцко Осиф
Пихович Тоодор
Сускій Осиф
Христон Іван
Селеман Іван
Керелейза Дмитро
Роман Антін
Подобіньский Михайло
Бойко Михайло
Явін Дмитро
Присташ Михайло
Штуцка Осиф
Мичковский Матій
Возняк Томаш
Вовк Петро
Керелейза Осиф
Хір Проць
Пішко Николай
Керелейза Юрий
Кернасєвич Михайло
Возняк Людвик
Бойко Іван
Платуш Осиф

Товариство Тисьмениця New York N. Y. відділ 144 Р. Н. Союза.

Підлуский Дмитро дитина
Климкович Мария „
Радомский Френк „
Радомский Станислав „
Угорчак Леон
Квасняк Дмитро
Угорчак Никола
Підлуский Іван
Гринівский Циприян
Кузїв Юліян
Підлуский Петро
Коцкий Іван
Угорчик Михайло
Зелений Павло
Абрамчук Константина
Підлуска Манька
Ярош Мария
Баринюк Апольонія
Баринюк Никола
Бант Розалія
Волосяновский Дмитро
Мотюк Юлїя
Левицка Текля
Климкович Мария
Постоловский Петро
Зубрицкий Адам
Климкович Григорий
Підлуский Дмитро
„ Кость
Радомский Стефан
Крика Семан
Жебіньский Никола
Гупан Семан
Жибура Іван
Самуляк Марко
Кіршак Антін

Братство сьв. Петра і Павла McKees Rocks, Pa. відділ 146 Р. Н. Союза.

Колодійчик Данило
Михневич Никола
Дикий Осиф
Каршнєвич Кость
Шумовский Юрий
Турковский Михайло
Фаль Іван
Колодійчик Михайло
Лазор Василь
Шевчук Роман
Туровский Іван
Копчак Николай
„ Даман
Мисливий Іван
„ Дмитро
Салак Сопко
Тирала Петро
Герлах Григорий
Блажовский Стефан
Романьчак Василь
Шановский Іван
Лапусек Марко
Вовк Петро
Фаль Йосиф

В. 1. Ґарон Циприян
Смудзін Іван
Котляр Іван
Булько Іван
Лучковец Семен дитина
В. 2. Галабурда Доміна
В. 6. Ковач Дмитро
Ільків Іван
Дубровник
Цупра Іван
Дубровник Іван
Савка Василь
Демнян Дмитро
Бенца Іван
Даньча Юрий
Стойка Василь
В. 7. Баволяк Данило дитина
Баволяк Юлія „
Баволяк Адам „
Баволяк Дмитро „
В. 8. Нецьо Антін
В. 9. Драґа Стефан
Парцолик Стефан
Періг Мария
В. 10. Криванич Алексий
„ Андрей дитина
„ Дмитро „
В. 14. Жезьнїк Яков
Риджик Гнат
Марин Семан
Ксьонжек Осиф
Демянчик Анна дитина
„ Мария „
В. 19. Ґашпір Іван
Крук Павло
Фалат Михайло
В. 23. Єсеник Петро
Милян Стефан І.
Милян Стефан II.
Ференчі Юрий
Стец Іван
Ґела Симон
Онущак Осиф
В. 27. Пиш Іван, дитина
В. 30. Красуляк Осиф
Пашкевич Петро, дитина
В. 31. Васко Петро
В. 32. Бокач Василь
В. 33. Двулїт Микола
Карайм Василь
Двулїт Андрей дитина
Бучина Мария „
В. 35, Гамалї Микола
Куча Василь
В. 36. Зорила Василь
Чачан Никола
Коваль Лешко
Кулечич Анна дитина
В. 37. Синьо Михаїл
Курочка Михайло дитина
В. 38. Рат Дмитро
Фалат Павло
В. 40 Форишко Іван
В. 41. Товстий Павло
Цуцура Антін
Баюс Василь
В. 42. Федорчак Теодор
Теліщак Томко
В. 43. Ковалєвский Аким
В. 45. Росолович Анна
В. 46. Гриценяк Михайло
Ґбур Михайло
Бараняк Михайло
Кохан Григорий
Премляк Ілько
Патровский Никола
В. 47. Фізер Павло
В. 48. Яблоньский Андрей
Стірняк Гриць

Сеньчишин Осиф
В. 50. Петровска Анна
Мицік Фецко
Слапчак Максим
Оршак Данько
Репак Никифор
Ревак Теодор
Хас Алексий
Репак Тимко
Хомяк Василь
Петровский Михайло
Чарт Іван
Ціха Тимко
Динь Григорий
Чура Іван
Кулик Іван
Могор Стефан
Вакан Стефан
Бодай Юрий
В. 52. Шипляк Юрий
Янїшевский Григорий
Антонїшин Микола
Франко Франків
Шведик Анна дитина
В. 54. Сабарин Стеф.
В. 55. Янїцкий Андр.
Олесьович Антін
Остафий Антін
Астряб Мария дит.
В. 56. Володійчик Гаврило
Ланда Дмитрий
В. 58. Дрозд Іван
Дрозд Юрий
Шварц Осиф дит.
Решетар Николай дит.
В. 59. Александер Іван
В. 60. Кусик Александра
Дуда Катерина дитина
В. 61. Ґрула Юрий
Демко Васко
Млинарич Юрий
В. 62. Кліш Андрей
Дзядик Андрей
В. 63. Проць Катерина
В. 66. Сопко Николай
Дичко Василь
Данилка Никола
Гаречмак Дмитро
Ґарко Михайло
Шарий Михайло
В. 67. Лацик Василь
Босак Никола
Кузьміньский Михайло
Босак Михайло
Кузма Остаф
Савочка Микола
Забавский Осиф
Бек Петро
Лучко Михаил
Телинцьо Данько
Дзендзель Михайло
Процько Михайло
Шумняньский Луцьо
Попович Теодор
Бек Василь
Блищак Дмитро
Шуль Онуфрей
Заблоцкий Іван
Стиранка Петро дитина
„ Мария „
В. 69. Ступницкий Володимир
В. 70. Милянович Стеф.
Хитрень Сидор
Журавецкий Стеф.
Клянцко Андрей дитина
В. 74. Глеба Іван
В. 76. Дворянин Кость
Швець Юрий
В. 77. Франь Фуанцішек
Наконечний Олекса
Медвідь Йосиф
В. 78. Леньо Михайло
Качужак Андрей
В. 82. Мельничак Михайло
Процько Іван
Романик Михайло
Біковский Іван
Шелеґіза Гринь
Якимець Стефан
Адамяк Осиф
В. 83. Зелем Юстина
Бішко Йоанна
Сембрат Мария
В. 85. Бараний Юрий
Триш Миколай
Гуменюк Стефан
В. 86. Щур Ілько
Іваницкий Андрей
Іваницкий Михайло

Гинько Йосиф
Добжаньский Іван
Щурко Іван
Юхник Григорий
В. 87. Мідяк Михайло дитина
В. 91. Удич Яцко
Подолячик Ілько
Бисчак Петро
Котаньский Максим
Поляньский Филип
Канюк Іван
Оресик Петро
В. 92. Цибух Петро
Головчак Єва
Драґун Василь
В. 98. Яцишин Яцко
Шуляр Володимир
В. 99 Любіньский Василь
Петришин Антін
Стебницкий Гринь
В. 100. Трояновска Ізабеля
Байко Єва
В. 101. Шібор Єлисавета
Юрчишин Єва
В. 103. Климович Олекса
Глюзд Никола
Бурак Тимко
Лесів Максим
В. 108. Бойчук Николай
Домчук Прокоп
Мілещук Осиф
Фара Александер
В. 109. Ґалайда Фенна дитина
В. 113. Процак Андрей
В. 114. Долош Михаїл
В. 117. Балтерович Андрей
В. 120. Рейда Іван
В. 121. Цапик Анна дитина
„ Юрий „
„ Мария „
Адам Єлисавета дитина
„ Петро „
„ Мария „
„ Юрий „
„ Іван „
„ Михайло „
Гудак Юрий „
„ Мария „
„ Осиф „
Клїтош Олена „
„ Єлисавета „
Мінар Єлисавета „
Черемшак Єлисавета дит.
„ Михайло „
„ Іван „
Клїтош Михайло „
Кондаш Іван
Боґера Іван
Рула Юрий
Зупко Іван
Чачко Іван
Чорняк Стефан
Басараб Василь
Горват Юрий мол.
Кушнірик Юрий
Метені Йосиф
Врабель Михайло
Валїба Михайло
Пивоварник Йосиф
Курішко Павло
Москаль Андрей
В. 123. Кічінко Анна
В. 123. Стельмах Василь
В. 124. Васер Федор
Фрич Григорий
Фецич Йосиф
В. 127. Кущак Олекса
В. 130. Костюк Анна
в. 133. Цюпрак Лукиян
в. 134. Товтин Михайло Василїв
Печа Миклюш
Кароль Майк
Єрдик Василь
Третиник Михайло
Кузмович Петро
Король Петро
Товтин Майк Ферків
Дикун Іван
Палїй Палко
Сільский Юрий
в. 136. Сус Іван
Луців Никола
Фецович Алексий
Зґалишин Григорий
Волошинович Олекса
Пиш Йосафат
в. 141. Яцук Стефан
Мусет Яков
Бурчацкий Дмитро

Бернат Йосиф
Турчан Волод.
в. 142. Анесович Іван

Приступили наново:
в. 3. Янчевский Іван
Турко Василь
в. 12. Буґель Анна
Докля Антін
Геґедош Альберт
Гришко Михайло
Павелчак Іван
Сабат Іван
в. 53. Каршин Яков
Журав Алексий
в. 72. Рудавский Яков
в. 82. Грицишин Михайло
„ Осиф
в. 106. Стороньский Стефан

Дописи.

З Ню Йорк, Н. Й.

Підгіряне.

Дня 25 Нов. в Progress Assembly гали відбуло ся заходом товариства „Руский Боян" представлене „Підгіряне". — Вже з обсади роль видно, що в Ню Иорку суть не аби які сили до представлень аматорских.

Що правда в Ню Йорку зібрало ся може найбільше інтелїґентних наших людей і то по найбільшій части з міст і місточок Галичини або і з сіл більше просьвічених.

Ми бачили між публикою людей красно уложених і заховуючих ся дуже інтелїґентно. Саміж аматори на на сцені тримали ся по козацки. — Хто бачив п. Сабіну Ярему на сцені, сей мусить признати, що она незрівнана з високим вродженим талантом акторским. Она так віддае свої ролї як не мож лучше. Своею ролею Анни, жени Трофима поривала всїх.

Дорівнувала еї п. Катерина Ганашівска, яка недавно приїхала з краю, де вже много разів писувала ся на представленях аматорских і знана яко добра акторка. Свою ролю Тетяни, жінки війта Чопорія віддала знаменито — а вжеж найбільше в память вбила ся публиці розмова Анни і Тетяни, де обі досконалі акторки убавили публику до нестями.

Не менше добре тримала ся п. Йоанна Кароль, яка грала трудну ролю Олї і так переняла ся своею ролею, що в однім місци забракло еї неначе віддиху до говореня. Свою ролю віддала дуже красно.

П. А. Гризовска хоч мала малу ролю, знахорки, однак вивязала ся дуже добре, особливо, що була знаменито схарактеризована.

Рівнож і мущини вивязали ся зі своїх роль як найкрасше, бож такого війта Чопорія не легко хто так віддасть як п. Павловский. Він грав так сьміло, так відважно і так гарно як справдішний актор артист. Дуже гарно і без догани віддали свої ролї п. Куниньский (Трофим), п. Ів. Драган (Стефан) і п. Н. Кароль (Василь). Сей послїдний мав хиба лишень за слабкий голос в говореню.

Цілість завдяки добрим силам аматорским випала як найкрасше — а цьвіти для пань і неумовкаючі оплески були наглядним доказом вражіня і одушевленя яке викликало се представлене.

Таке саме вражіне і одушевлене викликали хори під управою п. Гундича. Видно, що п. Гундич сумлінний і совісний чоловік і розуміе добре свою річ, коли потрафив за так короткий час так хорошо вишколити хори. Сьпіви самі як і в супроводі музики випали на причуд хорошо. Ціла публика була одушевлена, а гучні оплески і слова подяки були заслуженою надгородою.

Між публикою бачили ми 5 руских сьвящеників, головних урядників Р. Н. Союза: п. предсїдателя і секретарів — а також много патріотів з поза Ню Йорку. Галя була заповнена по береги.

Порадно булоб, щоби в Ню Йорку, де більше сил до сего як найчастїйше писував ся Боян і кружок драматичний, бо се дало би нагоду людям проживаючим в самім Ню Йорку як і околици побачити свою руску сцену і почути свої рідні пісни.

Гість.

Pittsburg, Pa.

Від довшого часу не бачив я дописи з нашої околиці, отже хотівбим дещо оповісти і привитати ся з нашими любими читателями „Свободи".

Як нам відомо, наш руский нарід, пригноблений найріжнороднїйшими тягарами в старій Галилеї, пускае ся в вандрівку за море в чужий край, аби свою долю поліпшити і дїтий своїх рідненьких з сковів видобути. З причини сеї напливае з дня на день в що раз більшій мірі і горне ся до свого збору, щоби як так повеселитись, та о минувшій журбі прозабути. В виду сего пітсбурскі русини в конечности заложили братство сьв. мучен. Фльора і Лавра, Р. Н. С. в. 100, котре положило собі за ціль, кріпити єдність і взаїмну любов, та дух праці для вспільного добра і кріпитиме й на дальшу будучність.

Щоби дати докази сего, урядило Братство баль в парафіяльній гали при Carson str. в надії, що хоть малим датком зі зібраного доходу причинить ся до покритя видатків парохіяльних. От і не завело ся, бо в означений вечер явились на веселу забаву всї члени в час, а з ними звиж 500 народа. Дохід цілий виносив 332 дол., з чого половину 166 зложено на руки нашого церковного касіера п. Т. Ґута Кульчицкого та предсїдателя Братства. Але що найголовнїйше! Поведене ся поважаних гостий під ту хвилю було аж над то вдоволяюче.

Весь вечір зійшов спокійно, без крику та галасу, без горячих напоїв, тай без полїсменів обійшло ся, чим дали доказ, що наші люди уміють знайтись, если сего вимагае потреба.

Тож щиру подяку засилаю перше п. Т. Ґутови Кульчицкому, котрий не мало поніс своїх трудів над розвитем того братства, а і всюди охочо спішить з датком та доброю радою, если сего вимагае добро загальне, відтак всїм пп. Комітетовим і всїм пп. Гостям.

Дай Боже, аби завсїгди і всюди так балї відбувались і так весело бавились, як на тім бали, а вас братя еще раз прошу, не забудьте і на другий баль мене запросити.

Надбужанин.

З Порт Гейні, В. К.

Посилаю Вам P. O. money order на два доляри платню за Свободу, бо чоловік без ґазети нїчо не варта. Я хоть от що недавно научив ся читати, а вже без ґазети не гадаю бути, і хоть як мало я знаю в порівнаню із тими що вчені в школах високих то те що умію не продавбим за жадні гроші. Я блукав по Америці (Штатах) 15 лїт і нїчо не вчив ся, аж у Манітобі на фармі взяв ся до науки. Добрі люде показували а я учив ся; як зачав учитись я мав 35 лїт. Менї тепер сьвіт отворюесь, тай жаль менї за моїми молодими лїтами, що так марно минули при картах та пиві. Правда були в тім товаристві і письменні, що могли показати дорогу неписьменному, але і були такі що не читали нїчо, вони казали що они мудрі і так. Я тепер бачу що то не правда. Прошу Вас пане редактор видрукуйте сей мій лист, нехай молоді люде беруть примір із мене старого ученика і вчуть ся а не пожалують. Їм сьвіт отворить ся.

Здоровлю щиро

Лев Ґеряк.

Товариство для охорони австрійских імігрантів.

Сего року засновалось в Ню Йорку і зістало зачартероване Товариство для охорони австрійских імігрантів: „Austrian Immigrant Protective Society".

Цїлею сего товариства е хоронити імігрантів з Австрії від визиску, давати їм потрібні інформації, вишукувати роботу, словом помагати імігрантам усякими леґальними способами. Товариство се засноване не для бизнесу, тому всяких інформацій і роботу дае людям дармо. На чолї сего товариства стоять представителї ріжних народностий заселюючих австрійску половину австро-угорскої держави. Між директорами е Русин, Чех, Німець, Моравець, Дальматинець і другі. Поляка між директорами нема, бо Поляки мають свій окремий іміграцийний дім. Менаджером товариства е чоловік незвичайно солідний і чесний, який дае повну запоруку, що товариство буде ведене справді для добра імігрантів.

Офис товариства мі тить ся під числом 35 Broadway на 3 ім поверсї.

Всякий австрійский імігрант потребуючий ради або помочи повинен зголоситись туди письменно або устно в якій небудь мові а товариство постараесь зробити для него все можливе.

Наших Русинів із Австрії приходить чим раз більше до Америки і дуже часто падають они жертвою всїляких визискувачів, тому радимо кождому в разі потреби удаватись до згаданого товариства, а для вигоди тих, котрі потрібують услуг сего товариства, подаемо ще раз докладний его адрес:

Austrian Immigrant Protective Society, 35 Broadway, 3-d floor, New York City.

J197

"SWOBODA"
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 184 Hudson Str., New York, N. Y.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

„Свобода"

часопись для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тижня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців $2.00
до старого краю на 12 місяців $3.00
В Америці на 6 місяців $1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу" через Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львів, а російскі Українці через Книгарню „Кіївскої Старини" Безаківска 14, Київ.

Оплачувати ґазету треба весь з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мoні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або аґента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не можем грошей дістати.

Адрес:

„SWOBODA"
184 Hudson St., New York.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, кромі нового, також свій старий адрес.

До наших читачів.

Наконець після двотижневого перестанку випускаємо в сьвіт 49 е число „Свободи". Причиною спізненя сего числа є, як вже нашим читачам звісно, перенесене редакції і друкарні „Свободи" зі Скрентон, Па. до Ню Йорку. Скорше отсего числа нашої часописи ми не могли видати, бо спізненя потягів, непогода і всілякі другі перешкоди здержували нас на кождім кроці, ба навіть і тепер ще не все упорядковане так що мусим послуговатись чужими машинами, через що і друк і експедиція часописи мусять опізнюватись. Але є надія, що протягом двох, трех тижнів все прийде назад до свого порядку і „Свобода" буде виходити правильно як і давнійше.

Сподіемось також, що читачі наші знаючи причини теперішних неточностий в видавництві, будуть на них вирозумілими і як давнійше так і на будуче віднесуть ся з всею прихильностию до нашого видавництва.

Тепер ще кілька слів в справі перенесеня Свободи.

Вправді місто Скрентон Па. де виходила Свобода послідні 3 роки — дешеве, здорове, має добру комунікацію і т. д., то однак оно не є жадним центром для руско-американьского житя і тому послідними часами повстало бажане між Русинами, аби Свободу перенесено до якогось визначнійшого міста. Одні піддавали гадку, аби перенести еї до Питсбурга, Па. другі до Ню Йорку. І одно і друге місто мають свої добрі сторони і одно і друге є свого рода центром. Якийсь час гадки важились і справа стояла в завішеню, та з початком септембра сего року з'їзд передових наших людий рішив таки, що ліпше булоб, еслиб Свобода виходила в Ню Йорку і перенесене еї являесь результатом сего бажаня.

Не завадить додати, що теперішне перенесене Свободи, кромі невигоди для читачів спричинило також не малу втрату грошеву для видавця так що тут не лише самі читачі пошкодовані.

Шкоду сю читачів будемо старатись винагородити в будучности точним виданем часописи, поліпшенем еї що до змісту і зверхного вигляду а в замін сподіемось, що читачі схочуть направити нашу шкоду моральним і материяльним піддержуванем нашого видавництва.

Ще раз „Який конець"?

Свого часу подали ми в Свободі звістку про події в Шенандоа, Па. на жадане тамошних наших людий і членів Р. Н. Союза. Звістка ся спонукала о. Дмитрова написати свої поясненя, які були друковані в 48-ім числі „Свободи", до яких не можемо не додати своїх уваг.

Насамперед мусим застеречи ся проти закиду будьто „Свобода" пишучи про такі річи мішає ся не в свої справи, бо на се суть люди стоячі поза редакцією Свободи.

Фактом є, що болячки церковні є у нас рівночасно болячками народними, а Свобода як часопись народна повинна і мусить ними займатись тим більше, що люди стоячі поза редакцією Свободи мовчать про них, а час минає і справи з дня на день погіршають ся. Се раз.

Друге. Ми зовсім не мали наміру мішатись в справи віроісповідні, анї не предкладали, аби сьвітскі люде мали голос в справах віри церкви греко-католицкої, православної чи протестантскої. Се річ кождої з дотичних церков. Але кожда церковна громада є товариством і все на що ми наставали є те, аби таке товариство, се є церковна громада, без огляду на се чи она гр. к., православна чи инша, завідувала своїм маєтком, приниманем і усуванем душпастирів і подібними справами с а м а, а не передавала сих прав кому другому. Ось що думали ми під „фразою" здемократизованя церкви, взглядно церковних громад.

Між иншими думали ми, що ціль таку можнаб бодай в части осягнути навіть в теперішних гр. к. громадах при помочи контрактів або умов між душпастирем а громадою. Чому такі умови малиб бути понижаючими, не розуміем. Умови такі практикувались між Українцями давним давно і відновлене їх тепер булоб не пониженем а средством до усуненя неодного з теперішних непорозумінь і загородилоб дорогу чужим ерархам до вмішуваня ся в чисто так сказати, „домашні" справи.

Що деякі люде обійшлись зле зі своїми навіть дуже добрими душпастирями — се ще не арґумент ні проти контрактів, ні проти того щоб люде самі порядкували тими справами, які справді до них належать. Адже навіть Христос терпів з рук тих, для кого працював і сам вибрав, отже щож доперва говорити про звичайних собі душпастирів та їх парафіянів зібраних зі всіх закутин краю.

О. Дмитрів каже, що церков уніяцка засуджена на смерть, але сам хоч уніяцкий сьвященик каже перейти над сею справою до порядку дневного і братись до культурної роботи. Та чи можливе се, коли починаючи яку небудь роботу треба сейчас спотикнутись о сі церковні болячки, які о. Д. радить оставити в спокою.

І чи можна рівнодушно дивитись як ся уніяцка церков завмирає? Адже церков уніяцка в Америці се не щось відорваного — а річ зовсім реальна. Она містить в собі більшу частину наших іміґрантів. Умирає церков — умирають і ті що до неї належать, а їх 20 літний доробок до пів міліона долярів (стільки рахуем, що варта уніяцкі церковні маєтки в Спол. Державах) стане добичею тих, що і центом не причинились до него.

Ще раз кажем, що на сі справи рівнодушно дивитись не можна і вихід з них бути мусить, тільки виходом таким не може бути перехід на католицку, православну чи протестантску віру, а народне правлїне в справах церковних.

Впрочім, если є який инший вихід, то нехай над ним добре подумають не лиш душпастирі і інтеліґенти, але також і народ о котрого шкіру тут головно ходить.

Дивіть ся на задні колеса.

Єслиб після скінченя угоди між майнерами а компаністами настав страйк, то що тогди булоб з нашими майнерами і їх родинами? Хто дав би їм удержане і поміч?

Дехто скаже: а на щож є юнія? Юнія повинна дати людям удержане і поміч.

Добре, певна річ, що юнія повинна дати поміч, алеж бо юнійна каса не може мати гроший, если їх до неї не вложать люди, що належать до юнії. Тимчасом на жаль мусимо сказати, що є дуже много людий, які не дуже дбають про юнійну касу.

Они раді-б лише брати з каси, але не вкладати до неї. А чи можливо з порожного що небудь взяти?

Тому майнери і загалом всі робітники, що належать юнії не повинні занедбувати своїх обовязків, але в часі коли нема страйку платити точно всі вкладки до каси, інакше коли прийде страйк, не будуть могли надіятись жадної запомоги з юнійної каси.

Тому ще раз кличемо, оглядайтесь і на задні колеса.

Дім товариства м. Т. Шевченка.

Вже давно була потреба купити або побудувати „Народний дім" у Вінїпеґу, і справді тому два роки було старане і вже були побудували, та зайшло так, що й до тепер нїхто не може собі з того справи здати. Досить того, що поверх сотки пропало. Думаю, що на людях, котрі перед проводили, богато залежало, але они втратили і довіре у людий і самі про справу мало дбали, а потім і повіялись на чотири вітри.

Сего року з завязанем читальні, а радше з відновленем колишньої, була згадка від початку о в л а с н і м домі та з причин инших, праці на насущний, справа затяглась аж до осени. Та тут нараз вже збирають декотрі з товаришів датки на дім, ідучи з осібна до кождого товариша. Справа так склалась, що й не було коли повідомити в читальни. Властитель дому рішив ся продати, маючи давно бачність на той дім, рішили купити і — тут все як підпалив і все якось так пішло гладко, що до тижня дали задаток 200 дол і, розуміесь, далі збиралось датки, бо до місяця мали зробити умову. Не аби який короткий час і не аби якої праці ходити з осібна до кождого з товаришів, та всеж датки зложили слідуючі товариші у Вінїпеґу: В. Гнидка $15. По десять дол.: Ф. Боднар, О. Будник, Ф. Даус, Е. Гуцуляк, К. Карчмарик, В. Кулька, А. Каракочук, А. Матійчук., А. Новак, С. Олеха, Ю. Панїщак, Ф. Прокопюк, А. Романюк, А. Слїпченко, Г. Слїпченко, Г. Сохацкий, Саврій, М. Ткачук, П. Ткачук, Ф. Ухач і В. Чічак. З колоній по 10 дол.: Лукащук (Плезент Гом), М. Стечишин (складка з Ванкувер), П. Угринюк (Четвил) і Я. Якиміщак (з Плезент Гом). Зібрав Микола Бабин у Форт Вилем 7 дол. По 5 дол.: Т. Ферлей, Ів. Фочук, В. Головацкий, Ів. Д. Густон (employ. agent), В. Коненко, Я. Косович, Т. Корчак, Ів. Касівник, Т. Кочендрик, М. Німелович. В. Порайко, Д. Раpаґовский, П. Ризюк (виїхав до Галичини), Смит. К. Сеньків, А. Вінтоник, Д. Винник, З кольоній: П. Лютяк (з Плезент Гом). З Шикаґо: Др. Сіменович, П. Шпікула і А. Марковский дали 4 дол. По три дол.: М. Драбинястий, М. Кохановский, А. Копець, Б. Лабиньский і С. Драґан з Плезент Гом. По два дол.: Н. Бойцун, Л. Бернацкий, О. Галущак, І. Кунь (Ловер Форт Ґері). Марк. Ю. Римар, А. Радзіцкий і Степанов По 1 дол.: Т. Дюпа, І. Роґа, (Плезент Гом), В. Танцовний. По 50 цнт.: Юрійчук (Брокенгед), Кроковский (Плезент Гом). З колекти разом 411.00. Дня 18-го листопада на вічу зібрано 12.10. За два представленя $186 10. Доходу разом з розходом $609.20. Розходу на представлене: декорації, костюми і всї инші потреби разом з розходом на галю $151.05. Чистого доходу $458.65.

Щоб додати до тих $200. задатку, аби було 600 дол. потреба було гроша $143.35 до $458.65. Щоб було пять сот взялось читальняних гроший $43.35. Сто долярів не було де взяти, одже зробили нот на $145.14 до місяця. Цих що тепер піднеслось висше $100 $4.514 то сплата асекурації, податок і инші додатки.

Умову зроблено 20 го новембра, а підписав еї вибраний комітет: Т. Ферлей, Ю. Панїщак, А. Новак, К. Карчмарик і А. Матійчук. Підписали під тими услівями: $600. готівки. $4000 на виплат; $1.800. в банку на 8 прц. по $100. що року з процентом, а властителеви $2.200.00 на 7 прц. що шість місяців по $100. Разом сплачувати що року $300. без проценту.

Не така велика сума числячи на дохід з галї і на загал Русинів не лише у Вінїпеґу, але і поза границями. Як ми могли за так короткий час — бо лише за шість неділь зібрати тільки, то чомже не зібрати до року більше, а можемо — легко можемо! Лише нам потреба помочи — помочи грошевої. Числимо на то, що се робить ся не лише для Вінїпеґу, але сказати — для всїх, бож се може належати і до Русина в Америці і до Русина в Канаді, і чим більш таких домів, тим більший наш розвій духовий в науці і поступі. Можливо, що се дасть почин до заснованя таких домів по других містах в Канаді.

Одже не числи ся брате з там, що ти не у Вінїпеґу, що ти їдеш до краю і що ти десь далеко і тобі байдуже. Ой яке то мильне і байдужне думане наше; ми допускаем ся злочину, такого злочину, від якого і цілий загал терпить а заразом і ті, що так думають. На такі діла нїколи не жаліймо того марного гроша, який може принести користь для цілого загалу. Се діло чисте і щире, бо щиро працюесь з посьвяченя. Кождий як міг причиняв ся щоб бодай що то зробити. Видно се хотяй з датків грошевих, бож з кольоній декотрі товариші вже дали. Щож ви на се канадійскі Русини-Українці і ви в Америці, чи не утішить Вас се? Так, думаемо, що утішить, а в заміну посиплють ся датки з цілої Америки і споможемось бодай на одну фортецу, а в нас на жаль так мало їх ту в заморских краях.

Ви не відмовитесь від сього зазиву, не відмовитесь від сього початого дїла і від співчутя народній потребі в сїм так важнім і надто тяжкім дїлі. Ми зі своїї сторони стараемось, готовимось до другого представленя, винаймаем салю, взагалі робимо що можливе. Отже нехай відозвесь і камяне серце. Треба лише зровуміти і зважити тягар, який є на ваших плечах, зрозуміти вагу сього діла, а побачим, що нїхто з п о с т у п о в и х не відмовить ся і пришле бодай малу лепту, а в случаю і ми зможемо відвдячитись. Як де есть товариство, то нехай оден зайде і збере а певно нїхто не відмовить ся. Єсли можемо там помагати в Галичині, то чомже би ту не змоглись на рівнож пекуче а навіть безпроволочно потрібне діло.

В надії остаемось з ожиданем помочи.

Д а т к и п р о с и м о п р и с и л а т и н а а д р е с у:

Ruthenian.Oukrainian Hall,
c/o T. D. Ferley,
Cor. Manitoba & Powers Str.,
Winnipeg, Man., Can.

Русини з Злуч. Держав можуть присилати датки на руки ред. „Свободи", 184 Hudson St., New York, N. Y.

За комітет:

Т. Ферлей, предс.,
В. Кулька, касієр,
А. Новак, секретар,
Ю. Панїщак, заст. предс.,
А. Матійчук, заст. секр.

Контрольори:

А. Слїпченко,
А. Каракочук,
К. Карчмарик.

Лист із Старого краю.

Загальні збори „Просьвіти".

Товариство „Просьвіта" істнує в нас, в Галичині, як звісно, уже від 1868 р. З невеличкого кружка, зложеного з львівських інтеліґентів, розросло ся воно від тодї в велике товариство, до якого вписало ся вже 17.470 членів (скільки з тих членів товариство стратило, сего статистика товариства не подає), яке має 35 філій і 1.550 читалень. Дотеперішня діяльність „Просьвіти" була головно видавнича: товариство видавало що місяця книжочку, яку кождий член діставав даром.

Отже тепер задумала „Просьвіта" розширити свою діяльність, а саме: видавничу діяльність зреформувати і крім того взяти ся до економічної діяльности. Сю гадку поручено на сегорічних звичайних загальних зборах, які відбули ся 29 червня й тодї поручено виділови застановити ся над нею.

Тимчасом показала ся потреба скликати надзвичайні загальні збори, бо вибраний на звичайних загальних зборах головою товариства Др. Евген Олесницький, адвокат зі Стрия й посол галицького сойму, зрік ся через недостачу часу сего вибору, й тому треба було вибрати нового голову, а також кількох ви-

діловиx, бо деякі з вибраних також позрікали ся.

Отже на 2 с. м. скликано надзвичайні загальні збори, на яких головою вибрано дотеперішного члена виділу Петра Огоновського, учителя львівської української ґімназії. На сих зборах поставлено також на порядок нарад справу висше згаданого розширеня діяльности „Просьвіти“.

Про потребу економічної діяльности реферував дуже основно Др. Е. Олесницький. Він вказав на те, що „Просьвіта“ повинна заняти ся як найширшою економічною орґанізацією українського народу, отже орґанізацією хліборобства, хліборобських промислів, торговлею хліборобських продуктів і т. д. Збори згодили ся з його думками й ухвалили на його предложене, аби при Головнім Виділї товариства у Львові утворити економічну комісію, зложену з 7 львівських членів (3 з Виділу і 4 з поза Виділу) і з голов усіх філій, і та комісія мае власне заняти ся тою економічною діяльністю.

Реформа видавничої діяльности, про яку реферував проф. Др. Олександер Колесса, мае полягати ось в чім: видана товариства мають бути розділені на дві серії: одна з них, призначена для всіх членів даром, мае бути своїм змістом цікава для як найширших народних мас, а друга, призначена для розпродажі, мае бути редаґована так, аби відповідала ріжним верствам нашої суспільности; крім того мае бути заложена також популярна ґазета „для науки і забави“. В цїли веденя видань Товариства мае бути утворена при Головнім Виділї у Львові видавнича комісія, до якої мають належати 3 члени Виділу (голова або його заступник і референт видань) і 4 з поза Виділу; також мае бути настановлений постійний, по можности платний редактор видань, який мае належати до комісії з дорадчим голосом.

Так то ухвалено розширити діяльність „Просьвіти“ на останніх загальних зборах. Очевидно, що сама ухвала нічого не зробить, коли її не виконають як слід, і тому треба пождати, аж потворять ся висше згадані комісії: економічна і видавнича, й пічнуть роботу. Тоді й побачимо, чи ті люди, що ведуть „Просьвіту“, здібні повести її новими дорогами, на більший пожиток для українських селянських мас, як се було доси.

На услугах Росії.

Австрійське правительство все відносило ся дуже прихильно до російського правительства й ворожо до тих, що борють ся за свободу поневолених народів російської держави. І тепер, у часї російської революції воно стараеть ся, як може, віддячити російському правительству за ту поміч, яку Микола І. дав Францови Йосифу І. при здавлюваню революції 1848 року.

А як вірно, мов гончий пес, австрійське правительство служить російському, показуе отся найновійша подія: Минулого тижня по 10-ій годині в ночи прийшла львівська поліція до директора львівської „Каси хорих“ Гудеца й до урядника тої-ж каси Салямандра, потягнула їх до льокалю каси, поотвирала при помочи слюсаря всі замки й зробила дуже докладну ревізію; потім перевела це ревізію в помешканю Салямандра. При сій ревізії не заховано навіть формальностий закона, тільки поступлено так само самовільно, як поступае поліція в Росії. Потім вияснило ся, що причина ревізії така: В Сокалї арештували якогось російського революціонера, в якого знайшли адресу Салямандра. І ось із сеї причини перевернули всю „Касу хорих“ і весь дім Салямандра, шукаючи дальших слідів діяльности на шкоду „заприязненої держави“.

В тій самій справі арештували також одного студента Поляка з Росії, що до якого знайдено якісь „сліди“, що він мае близші зносини з арештованим у Сокалї революціонером.

Ось бачите, які ми безпечні в конституційній Австрії: за те, що знайдуть у когось з російських революціонерів нашу адресу, перевернуть нам цілу хату, шукаючи слідів, як то ми збираемо ся пошкодити „заприязненій державі“!

Будинки українських товариств у Львові.

Сего року поставлено у Львові три нові будинки, які е власністю українських товариств: дім товариства обезпечень „Дністер“. дім „Народної Гостинниці“, товариства, яке мае на меті заняти ся орґанізацією готелевого й реставраційного промислу, і „Академічний Дім“, у якім мають мешкати Українці-студенти університету й політехніки. Всї ті доми великі й дуже гарні.

Крім того свої доми у Львові мають іще: товариство „Просьвіти“, „Наукове Товариство ім. Шевченка“ і жіноча промислова спілка „Труд“.

Виборча реформа

Я вже згадував, що прихильники теперішної виборчої реформи поспішили ся поставити її на порядок нарад у повній палатї послів при помочи наглого внесеня, чим унеможливили заповіджену обструкцію й запевнили виборчій реформі певне й скоре полагоджене в палатї послів. І справді палата послів уже кінчить наради над виборчою реформою й незабаром певне ухвалить її в такій редакції, в якій ухвалила її парляментарна комісія, тільки з деякими незначними змінами.

Що до Галичини, то тут ухвалено такі зміни: В справі лучення кількох громад в ґрупу з одним місцем вибору ухвалено, що лучити можна в такі ґрупи ті громади, що мають менше як 1.200 людности (комісія була поставила, як звісно, число 1.500), а також, що така ґрупа громад не може мати разом більше, як 5.000 людности. Друга ухвала відносить ся до часу виборів і постановляе, що в Галичині вибори можуть тягнути ся три дни, коли в инших краях Австрії для виборів мае бути призначений лиш оден день. Такої ухвали домагало ся „Польське Коло“ тому, бо коли галицькі власти мати-муть для виборів три дни часу, то назначать час виборів у поодиноких округах так, аби мати скільки треба урядників, поліції й жандармів для тероризованя незалежних виборців і загалом для виборчих шахрайств. Додати треба, що обі сї зміни для Галичини ухвалено на внесене голови „Польського Кола“ Абрагамовича.

Хоч у повній палатї послів виборча реформа буде певне ухвалена, то все таки її доля ще непевна. По ухваленю в палатї послів мае вона ще перейти через ухвалу палати панів, яка, як доносять останні вісти, наважила ся конче завести плюральну систему. І треба буде з боку правительства великих заходів, аби палата панів відступила від свого наміру. А коли-б не відступила, то тоді справа виборчої реформи була б на довший час задержана.

„Руський Клюб“ ухвалив, як звісно, не робити виборчій реформі ніяких перешкод, тільки в повній палатї зажадати від послів і правительства в імя справедливости усуненя тих постанов, які кривдять український нарід у Галичині в його виборчих правах. Одначе як у комісії, так і в повній палатї вони нічого не осягнули. І нічого тут дивного. Парлямент не е інституцією для здійснюваня справедливости або для переконуваня противника, тільки висловом політичної сили. Великі партії умовляють ся завдалегідь, як у даній справі голосувати, а коли вони вже раз щось рішили, то ти й груди собі вигովори, все одно нікого не переконаеш. А що в сучасних обставинах „Польське Коло“ являеть ся великою політичною силою, а „Руський Клюб“ безсильний, то й палата послів ухвалила те, чого хотіли польсько шляхотські посли, а не те, чого домагали ся в імя справедливости українські посли. Коли парлямент відкинув усі поправки українських послів, тоді голова „Руського Клюбу“ посол Романчук заявив іменем своїх товаришів, що з огляду на покривджене українського народу виборчою реформою українські посли не будуть брати дальшої участи в нарадах над виборчою реформою. По сій заяві члени „Руського Клюбу“ вийшли з салї. Вважаючи отсю заяву важним документом до історії політичного житя українського народу в Австрії, подаю її отсе в цілости:

„Висока палато! В наслїдок послїдних ухвал високої палати в справі предложеня о виборчій реформі маю честь зложити в імени „Руського Клюбу“ слїдуючу заяву:

Галицьким Русинам, котрих е 3·1 міліонів душ, дотеперішня ординація виборча признавала стан посїданя 22 ох мандатів, хоч після числа населеня на 425 послів з цілої держави Русини повинні були дістати 56, а на 78 послів з Галичини повинні були дістати 38 мандатів. Се надзвичайне покривджене можна було пояснити головно дотеперішною куріяльною системою, бо з 5 виборчих курій Русинам властиво лише 2 були приступні. В дійсности, з одним лише однїським виїмком, Русини ніколи не здобули навіть сего законом запевненого їм числа мандатів, бо унеможливляли се політичний і економічний гнет і ославлені галицькі надужитя виборчі. Сему упослїдженю в числї мандатів відповідало упослїджене і нехтоване Русинів у всїх областях, бо якраз в наслїдок малого числа їх парляментарних заступників кождому здае ся, що не потребуе зважати на них, а за те мусить числити ся з їх противниками, чисельно від Русинів о много сильнїйшими.

Отже з тим більшою втїхою й надією привитали Русини заповіджену реформу виборчу, котра мала завести загальне і рівне право голосованя. Величавий рух за виборчою реформою опанував цїлий народ, від князїв церкви аж до простого наймита; руський народ рушив ся так, як жаден инший народ в державі і заявив ся многотисячними вічами, многотисячними петиціями і депутаціями аж до стіп трону.

Однак достигаюча тут реформа виборча приносить Русинам дуже гірке розчароване. Після ухвал комісії, умовлених між правительством а великими партіями, під пресією „Польського Кола“, Русини мають дістати лише 28 мандатів замість 45 на 106 галицьких мандатів або замість 62 на 516 мандатів з цілої держави. Але й се так мале число, котрим позицію Русинів зроблено 2 до 3 рази гіршою, ніж позицію инших народів, стае дуже непевним через дальші, раз у раз додавані виїмкові постанови для Галичини. Через сї виїмкові постанови стае навіть се число майже недостижимим, так що Русини е цілком виключені від виборчого права, хоч би лиш в приближеню рівного і що Русинів наче виключено з австрійської родини народів, наче кинено на поталу їх противникам.

Всї заходи Русинів у правительства, у виборчій комісії і в палатї послів, показали ся безуспішними. Правительство і сторонництва палати послів не узгляднили найсправедливійших і найумірковнїйших домагань Русинів, а приречене дане їм короною, що будуть трактовані справедливо і рівномірно, не сповнило ся. Положене Русинів в нічім не змінило ся. Се, що вони мали дістати, віддано иншим. Що гірше, постановами, петрифікуючими рішаючі постанови нової ординації виборчої, знищено цілковито навіть надію, якою Русини потїшали ся, що колись дадуть ся змінити несправедливости старої ординації виборчої.

Ми, заступники руського народу, не можемо співділати при обдираню его з прав через дальшу участь в ухвалюваню сего закона. Ми констатуемо, що коли руський народ доси все вірно сповняв свої обовязки супротив держави й корони, сї чинники своїх обовязків супротив руського народу не сповнили.

З огляду на те зголошуемо в імени руського народу торжественний протест против сего рабунку его прав. Заявляемо, що не узнаемо за закон сих ухвал, котрими знасилувано нас, а котрі австрійську державу покривають ганьбою. Всїх тих, котрі суть виновниками сих ухвал, робимо відвічальними за їх наслїдки.

Від тепер не будемо брати участи в нарадах над виборчою реформою“.

І так наслїдком польсько шляхотської політики австрійського правительства примушено заступників народу, який так дожидав ся виборчої реформи й так побивав ся за нею, хопити ся пасивного опору, покинути салю парляменту з заявою, що вони іменем українського народу не признають за закон тої виборчої реформи, яка тепер куеть ся в австрійсько-польсько-шляхотській законодатній кузні. Очевидно, що отся заява українських послів мае тільки прінціпіяльне значіне, значіне протесту поневолених против насильства, — практичних наслїдків вона не буде мати, виборча реформа для українського народу не буде поправлена.

Але якби український нарід захотів і зумів вивести консеквенції з заяви своїх послів, якби справді не признав обовязуючим для себе законом ані виборчої реформи ані законодатної діяльности парляменту, вибраного на основі тої виборчої реформи, якби почав поступати по прінціпу: „нема обовязків без прав“ і перестав сповняти свої обовязки супротив австрійської держави, і якби витворив у собі силу сповнити усе те, — що тоді було би з австрійсько-польсько шляхотським панованем у Галичині?...

Осип Мончаловський, звісний москвофільський діяч і письменник у Галичині, вмер 14 с. м. у Львові на 48 році житя. Покійний, один із найвизначнійших галицьких москвофілів, стояв на становищи національної едности українського народу з російським. Працюючи в дусї тої едности, виступав він як завзятий ворог української національної ідеї, яку поборював у численних статях і брошурах, представляючи її як „польську інтриґу“ або як видумку соціялістів і Жидів — на згубу Росії. Прихильник російського самодержавія, він не міг зрозуміти російського революційного руху й люто ненавидів його. Згадати також треба, що він був особою, яка лучила галицьких москвофілів з їх покровителями в Росії, їздив часто до Петербурга, де мав відчити про Галичину в москвофільскім дусї, діставав підмоги на ширене москвофільства в Галичині. Для москвофілів його смерть, се безперечно велика втрата, але український нарід не мае за що згадувати його „незлим словом“, його, що ширив любов до темноти й неволі...

25 падолиста, 1906. М. Л.

СЬМІШНЕ.

ЗАКЛЯТА ДУША.

Провадив Іван свого старого вола на торг на довгім мотузї, та що на дворі було ще сїро а віл за Іваном ішов о кілька кроків, про те двох злодіїв, котрі ішли також на торг, постановили з того скористати. Приближили ся они до вола тишком, відвязали і, коли один злодюга попровадив вола з дороги у ліс, другий засилив собі мотуз на карк і йде за Іваном, починаючи молитись. Оглянув ся Іван, тай аж крикнув з подиву:

— В Імя Отца, і Сина.

— І Сьвятого Духа, — докінчив покірненько злодюга. — Як видите, ґаздо — зачав розказувати Іванови злодій, — душа моя була заклята в вашого вола, але в тій ото хвили змилосердив ся Господь, бо скінчилась моя покута, бо як видите, ґаздо, зістав я знов чоловіком.

Іван перехрестив ся в друге з великого переляку, бо перший раз удалось йому видїти такого чоловіка, тож зітхав добряга на самий й спомин, кілько то він набив ся свого вола батогом, а, щоб хоч в части відвдячитись нещаснїй души Іван вишпортав послїдного доляра з калити і дав нібито спасеній души а сам урадований вернув домів.

ЗГОДА: — Вуйко: „Я дам то місячний додаток до твоєї платнї, одначе зрозумій мене, не буду платити твоїх довгів.

— Сестрінець: Добре вуйку. Я також нї.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар,
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00,
В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне для П. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза посилае ся так: на money-order-ах або чеках вписуе ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилае ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилае їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас ПП. Секретарі, що принимаючи нових членів до Руского Нар. Союза маете від кождого нововступаючого відбирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт.. 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маете уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевисшали 40 літ житя. Ті, котрі мають висше 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родженя або який инший документ, котрий би посьвідчив про їх вік.

С. Ядловский, голов. секретар.

ВАЖНЕ!

До Вп. місцевих Урядників Рус. Нар. Союза і всїх членів взагалї!

На підставі ухвали IX. головної конвенциї Руского Народного Союза відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що буду наставляти місцевих орґанізаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів схоче занятись орґанізацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного орґанізатора. Пп. місцеві секретарі мають першеньство.

С. Ядловский,
головний орґанізатор,
Box 76, Jersey City, N. J.

Повідомлене

для всїх відділів Р. Н. Союза.

ПП. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кождого місяця належить ся повідомити мене: хто був принятий до братства, хто вимазаний; хто був принятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скілько і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скілько членів позістало в братстві на ціле а скілько на половину посмертного. — Всї такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е. на картці, котра прийде вам з кождим розметом і ту картку по кождім мітинґу або найдальше до 29-го заслати разом з деклярацiями і переступними листами, если які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слідуючий розмет, а котре братство не пришле такого повідомленя на час, то его розмет буде такий сам, який був попередний, а члени, котрих братство хотїло приняти або вимазати, не будуть приняті анї вимазані аж доперва на другий місяць, бо на 30-го замикае ся рахунок членів і розсилае ся розмет.

Теодозій Лабовский,
рекорд. секр. Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (Іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“.

В місяцю Новембр 1906 перестали бути членами:

в. 1. Пецух Денис
Пастирский Осиф
в. 2. Крулевский Антін
в. 6. Кресанич Іван
в. 7. Федашко Іван
в. 8. Гавриськів Никифор
Пиш Онуфер
Русинко Михайло
в. 14. Ганусяк Семан
в. 17. Тарбай Андрей
в. 21. Пейко Стефан
в. 23. Козар Михайло
Шербик Михайло
в. 26. Качур Василь
Небесник Петро
в. 28. Трояновский Дмитро
в. 32. Ваврек Андрей
в. 33. Котовский Адам
Ілов Стефан
в. 35. Максимчак Лешко
Максимчак Онуфер
в. 36. Ярош Семан
в. 40. Трояновский Френк
в. 41. Ханас Іван
в. 46. Криківский Алексий (стар.)
Лешкович Юрий
в. 47. Дубик Андрей
в. 48. Станчак Микола
Русинко Алексий
в. 53. Пасерба Єва
Билиця Григорий
Завада Андрей
Квасівка Стофан
Олимак Михайло
Касичак Семан
в. 65. Явиляк Андрей
Ткач Осиф
в. 72. Кузяк Данько
в. 76. Вельґус Ілько
в. 78. Ґойда Йосиф
в. 80. Криванич Василь І.
„ „ II.
Кльованич Василь стар.
в. 83. Кріль Пейза
в. 85. Яворский Іван
Качка Антін
Бубняк Михайло
„ Григорий
Томашевский Дмитро
в. 98. Крук Матій
в. 102. Подлужний Сенько
в. 104. Пелешак Антін
в. 106. Сторощук Ліна
в. 110. Фиркаль Михайло
в. 111. Теліщак Федор
Андрусишин Іван
Ґера Павло
в. 121. Зімяньский Іван
Ціжмарик Анна
г. 123. Тулеґлович Осиф
в. 124. Мотко Іван
„ Василь
Зятик Андрей
Коцан Никалай
Долиньский Теодор
в. 125. Бутрий Лука
Ковцонь Френк
Риш Рудольф
в. 126. Квак Іван
Риш Яким
Гован Михайио
Маньчак Іван

Посмертні вісти.

✝

МИХАІЛ ГАВРАН член Р. Н. Союза від. 48. McKeesport, Pa. помер 26 Авґусто 1906 на шифі їдучи до краю. Небіщик походив з Галичини, села Янківці, пов. Лїско.

ЗОФІЯ ЧЕРВЕНЯК жена Андрея члена Р. Н. Союза від. 58 померла 3. Децембра.

МИХАІЛ МАРКУС член Р. Н. Союза від. 6. Brownsville, Pa. помер 6. Новембра б. р. Небіщик походив з Угорщини села Дунфалва стол. Мараморош.

ВІЧНАЯ ПАМЯТЬ!

Ч. 43. КВІТ $128.55

на сто двайцять вісім долярів і 55 центів, котрі В. Баран, А. Цапар і Ф. Курчак отримали яко похорон. кошта по Теодорі Добош з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.

New Florence, Pa. 3 Дец. 1906.
В. Баран, А. Цапар, Ф. Курчак.
Сьвідки { Антоній Майор, Антоній Курчак,

Ч. 53. КВІТ $88.00

на вісьмдесять вісім долярів, котрі п. Finney V. Martin погребник отримав яко похор. кошта по Стефанї Мигашко з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї

Pittsburg, Pa. 26 Новем. 1906.
Сьвідок Н. Стефанович.

Ч. 62. КВІТ $300.00

на триста долярів, котрі п. Теодор Гричишин отримав яко посмертну запомогу по Анї Гринишин з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.

McKeesport, Pa. 5 Грудня 1906
Теодор Гринишин.
Сьвідки { Каськів Т. Станьчак Йосиф
О. Ст. Макар, предс.,
Мосиф Станьчак, секретар.

Ч. 65. КВІТ $300.00

на три ста долярів котрі Royal Austro Hungarian Consulate отримав яко сирітску часть з посмертної запомоги по Павлї Колодійчик в Allegheny Pa. відділ 56. з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.

New York, N. Y, 7 December 1906
K. F. Linen.

Ч. 75. КВТ $2.25

на два доляри і 25 центів, котрі Бр. сьв. Отца Николая отримало яко посмертну запомогу по Софронї Бовчук з Головної Каси Руского Народново Союза в Америцї.

Taylor, Pa. 4. Децембра 1906.
Бр. сьв. Отця Николая
Сьвідки { Михайло Гайдук Йосиф Сенюк
Юрко Крайківский, предс.,
Вас. Крайківский, секретар.

Рух в відділах Р. Н. Союза.

Братство

сьв. Ілїї Пророка від. 40 Р. Н. С. устроюе річний мітинґ дня 23. Дец. в церковній гали сьв. Йоана Хрестителя, Скрентон, Па. Кождий член мае явитись на мітинґу, бо на нїм будуть пересмотрені книги в р. 1906 і буде вибраний новий уряд на рік 1907. Хто не прийде, буде покараний на 1 дол. а урядник на 2 дол.!

Лешко Демко, секр.

Оголошене.

Отсим повідомляемо всїх членів Бр. Св. Ап. Петра і Павла, що річний мітинґ відбуде ся дня 30-го Децембра 1906 р. о 2-ій год. по пол. в гали церковній в Ансонія, Кон. На той мітинґ кождий член повинен явити ся, як: в Ansonia, Derby, Shelton і Seymour, Con. А котрий мае довг повинен его вирівнати. Рівнож на тім мітинґу буде ся вибирати уряд на рік 1907. Котрий з членів не явить ся платить кари 1 дол.

За Уряд:
Я. Качмар, предс.,
П. Ромцьо, кас.,
Я. Рогач, секр.

Оголошене.

Братства сьв. Петра і Павла від. 6 Р. Н. С. в Brownville, Pa. устроюе річний мітинґ дня 23. Дец. о 1. год. попол. Справоздане касове і вибір нового уряду на р. 1907 Члени мають явитись всї під карою 1 дол., вирівнати всякі довги так союзові як і братскі, в противнім случаю будуть викинені з товариства.

Ів. Петриско, секр.

Братство

Рождество Пресьв. Богородицї віддїл 16, Lansford, Pa устроюе річний мітинґ дня 30. Дец. в P. O. Hall о 2. год. попол. Повинностію всїх явитись точно на мітинґу. Справоздане касове і вибір нового уряду на р. 1907.

Йоан Поляньский, предс.
Лев Монїта, секр.
Івидор Скарльош, кас.

Оголошене.

На річнім мітинґу Сестрицтва сьв. Любви, від. 83 в Карнеґі, Па. вибрано слїдуючий новий уряд на рік 1907; Теодозия Пронько, К. Рухчиньска і М. Маслей, тростіски; Т. Пронько, предс.; П. Юрчак і Н. Щерба, секр; Н. Максимович, касієрка; М. Серединьска, за кас.; П. Вовк і М. Маслей, опікунки хорих; Кр. Астряб, М. Маслей і М. Хвалик, контр.; Л. Присташ і М. Сембрат. дверн.; А. Домніцка і П. Велецка, маршал.; О. Бацько і М. Щерба, післ.; П. Вовк і О. Бацько, орґанїзатор. стар.; Ю. Фекула і Н. Щерба, орґ. дїтий; О. Бацько і Ю. Фекула, запис.

Уряд Сестрицтва сьв. Любви.

Оголошене.

Братство сьв. Володимира, від. 65 Р. Н. С. в Елизабет, Н. Дж., устроюе річний мітинґ дня 6-го сїчня 1907 р. о год. 2-ій по полудни в слїдуючим порядком: 1. Справоздане касове; 2. вибір нового уряду на рік 1907; 3. принятє нових членів без вступного в місяцю сїчню і лютім, а до Союза як звичайно; 4. внесеня і інтерпеляції членів. Всї члени суть обовязані явити ся на мітинґу і вирівнати всї залеглости під карою 50 цнт.

С. Бобер, секретар.

Братство

сьв. Николая в Форд Сити, Па. від. 63 устроюе річний мітинґ 22-го Дец. 1906 р. о год. 1-ій пополудни на 6ій улици, на котрім буде вибраний новий уряд на р. 1907 і будемо принимати нових членів за половину вступного. Просить ся всїх членів явити ся на мітинґу під карою на уряд. 2 дол., а на члена 1 доляра.

Комітет брацтва:
Андрій Бобак, предс.,
Михаїл Галенда, касієр,
Семен Бал, секр.

Увага!

Порядок брацтва сьв. Йоана Хрестителя в Пітсбурґу, Па. С. С, віддїл 96:

1) Кождий член мае точно явити ся на мітинґу і не залягати з членьскими вкладками, бо „Союз“ не увглядняе жадного довгу.

2) Мітинґ розпочинаеть ся о першій годинї по полудни; кождий брат мае бути на катальоґу, бо если запізнить ся, то буде змушений чекати до самого кінця.

3) Кождий урядник мае явити ся в повисше надміненім часї в гали, в противнім разї вістане укараний.

Уряд брацтва:
Андрій Стефанович, предс.,
Йоан Піхота, секр.,
Йоан Губяк, кас.

Запросини.

Отсим маю честь запросити усї Брацтва місцеві приналежні до „Союза“, до „Соединенія“, до гр. к. „Єдноти“ і до других орґанїзацій на торжественне посьвячене образів в нашій рускій церкви в Нортгемптон, котре відбуде ся в Недїлю 23-го с. м. о год. 11 рано.

о. Нестор Дмитрів,
руский сьвященик.

Заява.

Товариство „Зоря“ в Ню-Йорку рішило на мітинґу дня 24-го падолиста с. р. вичеркнути п. Ардалїона Хромовского зі списку своїх членів за ширене злої слави і агітацію против того товариства.

Остаемо з поважанем,
За видїл тов. „Зоря“ в Ню-Йорку:
А. Корпан, предс., Я. Ванчицкий, секр.

Подяка.

На дни 25. Нов. с. р. відбуло ся представлене „Підгіряне“ на дохід рускої церкви в Ню Йорку. Помимо, що для спізненя не мож було дістати відповідної галї, представлене випало як найкрасше так під вглядом гри аматорів — сьпівів як і каси. Проте на сїм місци складаем в імени цїлої парохії щиру подяку всїм, котрі так гарно відограли се представлене, а іменно паням: Сабіні Яремі, Катаринї Ганашівскій, Йоаннї Карольовій і Л. Гривовскій — як також панам: Івану Павловскому, Ярославу Куниньскому, Івану Драґанови і Николови Карольови.

Рівнож щиру подяку складаем всїм Ви. сьпівакам і сьпівачкам, що чудесним своїм виконанем дали почути публицї велику силу чаруючої рускої піснї.

Не меншу подяку складаем п. А. Хромовскому яко режісерови, п. М. Гундичови яко діріґенсови і п. Івану Ганашівскому яко менажерови.

Всїм щиро-руске Спаси-Біг.

Комітет церкви св. Юрія в Ню Йорку.

Подяка.

— Я висше підписаний складаю сердечну подяку п. Ю. Сиротюкови за его труд в справі землї і зарібків в Брітіш Колюмбії. За порадою п. Сиротюка я переїхав в Пенсилвенії зі Шенандор до Б. Кол. і дістав роботу у майнї коло мягкого угля з платнею 2.75 дол. на день за 8 годин працї, і не потрібно так тяжко працювати як у Пенсилвенії. Отож я досить задоволений і раджу если би хто хотїв свою долю поправити, то може їхати до Брітіш Колюмбії як на фарми так і на роботу.

Матвій Крук зі Шенандор.

Надіслане.

Д. Николай Ґонта просить нас оголосити его просьбу на адресу своїх краянів села Постолівки п. Гусятин. В вересни с. р. навістив огонь отсе село знищив 22 господарів. Діткнені сим нещастем люди села Постолівки звернулись до мене з просьбою о поміч. Я не в силї сам допомочи, звертаюсь отже до своїх краянів і прошу в імени нещасливців: Допоможіть своїм бідним землякам, а Бог нагородить Вам сторицею! Ласкаві датки прошу присилати до редакції „Свободи“, а редакція відішле їх на руки о. Матковского, пар. Постолівки п. Городниця.

З поважанем
Николай Ґонта,
Монтріол, Кан.

ПРОҐРАМА ВЕЧЕРКА

з аматорским представленем в рускій гали „Просьвіта“ в Пітсбурґу дня 23 Децембра 1906 р.

1. „До просьвіти“ — віддеклямуе Ів. Гнатик.

2. „Запоморочена“ — образ сценїчний в І. актї, відограють члени читальнї ім. Маркіяна Шашкевича.

ОСОБИ:
Гнат, господар — Григ. Демида.
Марта, его жінка — М. Стефанович.
Феська, їх дочка — К. Ландровска.
Олена, Петрусь | їх дїти | Марія Костиняк, С. Вовчко Кульч.
Петриха, сусїдка — Марія Павлишак.
Василь, парубок — В. Прокопик.

3. Шевченко: „Тополя“ — віддеклямуе Марія Ґут Кульчицка.

4. Ст. Руданьский: „Фурманка з жидами“ — віддеклямуе Мих. Костишак.

5. Дм. Бортняньский — Возвеселю псалом, хор мішаний.

6. Шевченко: „Гамалїя“ — віддеклямуе М. Білик.

7. „Небилиця“ — роскаже Пелаґія Андрейчак.

8. „Гостина сьв. Николая“ — драматична гра в 4-ох виходах, написав Єронім Калиновский.

ОСОБИ:
Николай — Ів. Баґан.
Петро, Іван | парубки | А. Перяк, Теодор Сейка.
Антицко — Іван Чурила.
Ангел І. — Домка Костик Кульчицкий.
Ангел II. — Юлька Осіка.

9. Дарунки сьв. Николая для дїтий.

10. Народний гимн „Ще не вмерла Україна“ — хор мішаний.

Початок 7.30 вечером. Цїна місць 50 і 35 центів.

Запрошуемо всїх доокoличних Русинів загостити до нас в той вечер.

Видїл читальнї
ім. Маркіяна Шашкевича.

Де є?

Хто хоче шукати своїх краянів через нашу ґазету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Оголошене.

Пошукую свого брата Володимира в Ню-Йорку.

Осип Бартошевич,
Max, N. D.

Оголошене.

Пошукую Івана Предзімірского, походящого із села Пристани, пов. Жовківского, в дуже важній справі. Перед трема тижнями він виїхав до Вінїпеґ, Ман., Кан. Хто би о нїм знав, нехай зволить написати на подану адресу.

Sam Wityak,
Box 802, Seymour, Conn.

Оголошене.

Пошукуе людий із Кривого, пов. Скалат із Галичини в справі Григорія Кузь, що зістав забитий при роботї в Онт. Канадї. Хто знав його, прошу менї донести, чи мав жінку, дїтий (дівчат і хлопців) і їх вік, чи належав до якої орґанїзації і чи був хто сьвідком катастрофи. Хто би про тое знав, прошу менї донести.

Peter Szewczyk,
1223 E. Falls St., Box 243
Niagara Falls, N. Y.

Оголошене.

Пошукуе своїх братів: Павла і Амбровія Кібзуй з села Міткови, пов. Залїщицкого і Василя Ґорюка в Буковини, села Валовчї.

Wasyl Kibzuj,
P. O. Ehott, B. C. Canada.

Оголошене.

Шукаю Михаїла Юрцабу, родом з Гашови, пов. Лїско, Галичина, котрий перебуває в Америцї 6 лїт. Єслиб хто о нїм знав або він сам, зволить ласкаво донести під адресу: 49-50

John Hornatko,
Curtis Bay, Baltimore, Md.

Оголошене.

Реставрант, добре проваджений і рентовний з причини виїзду до старого краю до спродажи. Голоситись:
160 E. 2nd St., New York, N. Y

Оголошене.

20-лїтний півець церковний пошукуе посади. Адреса:

Emil Fal,
313 Shoemaker Ave.,
Monessen, Pa.

Допись.

З Youngstown, O.

Зі всїх закутків північної Америки доходять вісти, що там Русини закладають Братства, читальнї, інші знова будують церкви і т. д. а з Йонґставн нема анї слуху о Русинах, якби їх ту небуло. Але чиж се може бути правда, щоби таке славне місто на роботу було без Русинів? О нї! Єсть нас тут споре число як Угорщан так і нас Галичан, але що мало з них письменних і се головна причина, що нїхто о них не знає анї не чує про їх орґанїзацийний або просьвітний рух. Так нас ту кількох сьвідомійших Русинів заложили тому три місяцї нове братство сьв. Ар. Мих. з 16 членами на початок, пізнїйше приступило еще трох і двоє дїтий. Членів небогато і хоч наше братство моглоб числити кілька разів більше чим тепер, сему винна темнота. Хтоби отже хотів вступити до нашого братства нехай зголосить ся до нашого секретара а заразом місцевого орґанїзатора Івана Сушереби.

Адреса його така:
John Suszereba
1165 W. Royen Ave.
Youngstown, O.

На похоронї.

Тихий, ясний ранок. Мороз — не можна на подвірю видержати... Невеличка, з побитими вікнами, в голими кутками хатина; невеличкий теж обдертий хлївець, більш нїчого не має на подвірю. Похорон. Покійник у хатї. Повна хатина людий, переважно бабів, які у такт і пхикають і хлипають, на полу дївчинка і менший хлопчик голосять на всю хату.

„Таточку наш, голубчику, хтож нас буде годувати, та хто нас буде доглядати, та хтож буде ті позички оддавати! нащо ж і ти нас оставляєш круглими сиротами!..."

Старенький батюшка почав „Чин погребенія" і хутко закадив порожньою кадильницею. Молодий, високий, в глибоко запалими очима, у засмальцьованому стихарику дяк, тоненько сьпіває: „Упокой Господи"..., а позад нього поважний чоловічок промовляє до батюшки — „Оце батюшко усї... два з половиною, а більше нї шага".

— „Упокой Господи"... — жалібно просьпівав батюшка і, блиснувши очима, сердито промовив: три карбованцї менш не возьму!" та й знову: „Упокой Господи"... — „Миром Господу помолим ся"...

Чоловічок далї:

— „Виж самі подумайте; оце покійний позичив 25 карб., то за похорон старшого сина 3 карб., за маслуваня 4 карб., за похорон Маріяни 3 карб. І зосталось оце 2½ карб. за три недїлї! А хлїба — нї шматочка, дров — нї полїнця, хата обдерта, вікна побиті, і узяти нї з чого і нїхто не позичить!"

— Со сьвятими упокой... засьпівав батюшка і промовив до чоловіка:

— „Тиж богатий, то позич".

— „Та і ви, батюшко, не бідні — за пядесять тисяч землю продали!"

— Ну, почав „розсуджать"; кажу тобі — три карбованцї давай, і давай!.." — промовив батюшка.

— „Як хочете, а більше не дам, бо нема" — промовив чоловік і оддав у руку батюшцї два з половиною карбованцї.

Жовте обличе батюшки почервонїло, очі заблищали ще жаднїйше, увесь тряс ся, і рука мимоволї нервово стискала „зароблені" гроші, ховаючи у широку роспірку підрязника, вона кілька разів посковзнулась по верху...

— „Решту оддасьте дякови", промовив сердито батюшка, а дяк ще жалібнїйше засьпівав.

— „Вічная память!..."

Дїти сироти ще голоснїйше затужили:

„Ой таточку, наша матїнко, на когож ви нас покинули, та хтож нас догляґдати ме, хто годувати-ме, та хтож тії позички оддавати-ме.

У всїх покотили сльози з очий, а у мене здавило у грудях і я про себе промовив: „Господи, покажи менї істоту, яка не змилосердила ся б над цими сиротами."

„Рада".

Всячина.

ЧИ МОЖНА ХЛОПОВИ боронити ся проти безправного нападу?

Загально звісно, як тс наших хлопів на торгах, гостинцях і т. д. збиткують ріжні лапсердаки, згінцї й инша голота. Потульний хлоп зносить звичайно мовчки такі зневаги, тим більше, що другі хлопи (а є їх нераз і пару тисяч в купі) не спішать єму на поміч, але противно звичайно беруть поли за пояс і утїкають, щоби як кажуть — по судах за сьвідків не тятати ся. Якаж безгранична підлота! Та заходить питане, чи мож такому нападеному хлопови самому боронити ся? До рішеня сего питаня може причинить ся ось який случай: Недавно відбула ся перед судом присяглих в Коломиї розправа, проти 18-літ. парубка Демедюка з Печенїжина, обжалованого о убійство жида-різника Люкса. А справа мала ся так, що Демедюк везучи два довгі трами, зачіпив передною осею о віз Люкса, що стояв в Сопові на дорозї і торгував сїно, а на візване Демедюка не хотів уступитись з дороги. Тодї Демедюк хотів підогнати жидівского коня і вдарив его батогом. Та Люкс, що видно не привик був до такої хлопської „бути", кинув ся на него враз з другим жидком Криніцом і побили его сильно батогом, пужівнами і таки своїми національними „зецами". Демедюк просив ся і кликав о поміч та нїхто не надходив і він доведений до крайности підняв камінь, кинув у Люкса і вбив его на місци. При розправі виказав оборонця др. Трильовский, що Демедюк нападений і побитий мусів прецінь боронити ся. Не міг чекати аж его убють! Не мож єму також закинути, щоби переступив границї конечної оборони, боронив ся тим, що мав під руками. І судії присяглі дійсно прихилили ся до сих виводів та Демедюка увільнили. Видко отже, що хлоп не потребує давати ся бити і збиткувати всяким драпіжникам, але має право оборони (впрочім і в законї узнане). Але важна річ, щоби сьвідки такої пригоди не утїкали але боронили свого брата, а як треба і на сьвідків послужили.

НЕ АБИ-ЯКА ДІВЧИНА.

Сільска дівчина з Тиролю. Марія Фаснавер, то без сумнїву найбільша женщина на сьвітї, бо має 2 метри і 27 центиметрів висоти, а важить 172 кільоґрамів. Вона має тепер 27 лїт і ходила доси коло коров на тирольских полонинах, аж ось зібрала її охота показувати свою уроду сьвітови за гроші, бо робота коло коров їй вже надоїла, а віддати ся не може, не лиш тому, що годї їй внайти для себе пару, а ще й природа поскупила їй краси. Марія подобає з лиця більше на мущину, та й голос у неї не як у соловія, але як у медведя, бо говорить низьким басом. Вона приїхала тепер до Відня, а коли їхала звичайним фіякром, бо иншого воза для неї не було, то виглядала як старший чоловік, коли сяде на дитинячий візок. Люди на улицях ставали, бо кождий в житю не видав ще такого дива природи.

ОДИНАЙЦЯТЬ ЛІТ В ЛІСІ.

В грудни 1906 р. повідомлено начальника громади місцевости Сціянтріер (недалеко Женеви), що якась гола женщина бігає по громадськім лїсї. Але всякі лови за такою женщиною були без успіху. Недавно повідомив знов якийсь чоловік, що та гола женщина забира поживу, яку він поставить перед своїх безрог І по тридневнім шуканю найшли нещасну, як вона спала в гущавинї. Її привели в село, жінки вмили еї і вбрали, а всеж таки виглядала страшно; мову втратила майже цїлком і питань, які їй ставлено, не розуміла. Небавом показало ся, що се жінка богатого Ніколїого, який недавно помер та записав її весь маєток. Перед одинайцяти лїтами втїкла нещасна з дому. Що еї загнало на таке страшне, зьвіряче жите і що вона там пережила, сего ще нїхто не знає.

ПРО СУШЕНЄ КАПУСТИ.

В Франції обдирають головки капусти аж до качана з листя і кладуть листе на пару день на сухе місце, де є добрий продув, щоби вода з листя випарувала. Як листе добре зівяне, крає ся его в шматочки гейби клюски, кладе ся в сито і сушить на сонци. Потім збирає ся сю капусту в мішок і сушить в теплій печи так довго, аж листе добре висхне. Так висушене листе виглядає як сухі клюски і тратить три части свого обему. Таке листе переховує ся в мішку на сухім місци, але треба з часта наглядати, аби не звогло та не гнило. Сему можна запобічи в такий спосіб, що звогле листе сушить ся еще раз в печи. Перед варенем мочить ся его в воді. В такий спосіб одержить ся сьвіжу солодку капусту, яка не тратить свого смаку, запаху і барви.

Під сю пору.

Переминає вже рік праці, заводів і слїз —
І терпінь, що нам на грудь падали мов скала.
Гей вперед! Братя! виднїє вже скрізь
Конець борби є завтра — вже кругом юрба!
З піснею надії — пійдем всї вперед —
До боротьби за права наші і волю вітчини...
Аж впадем, або виборем неволї конець
У гнобителя... в пана — царства тьми!
Але — хоть зближаеть ся вже та крайна пора —
В котрій Україна процвите свободою...
Нам не спать братя! лиш у бій де борба —
У бій, братя, кровавий! тїлом і душею...
Аж прийде той день, в котрім серед крови, диму —
Висвободимо край рідний — з відвічних оков..
Аж хлїбом і солею приймуть нас в родину —
Ті, що нас спиняють... хоть самі стогнуть темнотов!
Тож старцї в могилу, бо ми новий рід...
Многострадального народу — держимо знамя —
Котре зовесь: Терпіне, нужда і голод!
Уступіть! бож даремні тут ваші проханя, вражда!,.
Тож до свободи братя! крізь відвічну тьму!
За славу і волю — України й Руси...
Не вірить нам Демону... прокляте йому!
До свободи! Смерть або жите... одно з них буть мусить.

Новинки.

Страшні вісти надходять із Росиї. На просторі замешкалім кільканайцять міліонами корінно російского народа виглянула мара голоду. Після урядових рапортів вже тепер нестало ані зеренця якогонебудь збіжа в близько чотирох тисячах громад, а люди кормлять ся корінем, корою дерев і и. та варять солому із стріхи. В наслідок сего голодуючий народ не перебирае в средствах, щоби тільки удержатись при житю. І кілько мук прийдеть ся терпіти еще бідному народу? Коли вкінци филя народного гніву змете з лиця землї виновникір свого лиха? Мабуть вже не за горами день побіди народу.

Архирей Іван з Кронштаду посвятив недавно хоругви чорносотенних организаций а в палкій промові накинув ся на Думу і на Вітого, обвинюючи його головно за те, що в Росиї виринула справа конституциї. Взагалі треба замітити, що рос. правос. духовеньство з малими виїмками крайно вороже всякому визвольному рухови. Се зовсім зрозуміла річ, що в справедливійших і свобіднійших обставинах, які чейже настануть незадовго в Росії, тяжко буде обдурювати народ. Се добре розуміють ріжні „патріоти“ і тому відгризають ся неначе собака, яку хочуть втопити.

В сім місяци відбудуть ся вибори до нової рос. Думи, при яких ряд думае переперти собі відданих людий, але о скілько можна вносити тепер, надія царя на побіду дуже не певна.

Саме тепер розпочав ся великий процес в Москві, в якому стають перед суд [illegible]люціонери, які так за[illegible] боролись минулого [illegible]у на барикадах через [illegible]лий майже тиждень.

11-го с. м. витав в Ню Йорку чималий гурток Росіян одного з найбільших теперішних борців за волю, Ґершуніна. Його засудив уряд на смерть, однак опісля змінив кару смерти на досмертну каторгу в Сибірі. Звідси удалось йому втечи в бочці в Япан, звідки перебрав ся через Сан Франціско до Ню Йорку.

Про жидівскі погроми в Росії пише німецка ґазета Hilfsverein: За оден рік потерпіло від погромів 38 тисячів жидівских родин, в яких числилось 162 тисячі душ. Вбито 1365 душ, поранено десятки тисяч душ, між якими богато е таких, що зістали калїками на весь вік або повмирали. Вдів 328, сиріт 380. Зруйновано жидівського добра на 52 міліонів рублів. І злочину сего не довершили якісь дикуни, але христіяньский народ, підюджуваний до сего „христіяньским“ російским урядом.

